

цих якостей як складових критичного мислення необхідно зважити на розвиток наступних вмінь: вміння впорядковувати думки та планувати; вміння сприймати ідеї інших людей – гнучкість мислення; вміння продовжувати працювати над проблемою, навіть якщо є труднощі – наполегливість; вміння робити позитивні висновки з власних помилок – готовність до помилок; вміння свідомо відслідковувати власну розумову діяльність; вміння шукати компромісні рішення – готовність до компромісів. Розвиток цих вмінь та якостей на особистісному рівні є складовою формування критичного мислення.

Тож на сучасному етапі розвитку українського суспільства та з огляду на процес реформування освіти, що стає орієнтованою та комплексною формою формування особистості, розробка та впровадження у навчальний процес прийомів, що формують навички відповідного аналізу та сприйняття інформації, здатність свідомо та самостійно міркувати над отриманою інформацією, ставити запитання, шукати аргументи, знаходити незалежні та самобутні рішення поставлених завдань – є загальною потребою та основним завданням дисциплін соціально-гуманітарного профілю.

Бібліографічні посилання:

1. Знання та навички випускників юридичних факультетів та закладів вищої освіти через призму відповідності потребам ринку праці / Звіт Міністерства юстиції за результатами аналітичного дослідження ; Експерти: Шемелинець Іван, Якубович Марина, Осінська Ольга. – К., 2018. – 38 с.

2. Критичне мислення: сутність, пошуки, досвід. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.slideshare.net/metod_1/ss-43423651

3. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. – 201 с.

4. Тягло А.В., Воропай Т.С. Критическое мышление: Проблема мирового образования XXI века / А.В Тягло, Т.С. Воропай. – Харьков, 1999. – 285 с.

5. Шапран Ю. О. Дискусійні питання компетенції та компетентності. – Форум педагогічних ідей «УРОК». – 14.04.2012. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/28937/

Давидова Н. В.

старший викладач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ДО ПИТАННЯ ПРО ФРАЗОВІ ДІЄСЛОВА В ЮРИДИЧНОМУ ТЕКСТІ

У юридичній терміносистемі існує особливий розподіл структурно-понятійних, дериваційних, лексичних одиниць і функціональних параметрів, які мають особливі ознаки і закономірності, які мають велике значення для сфер юридичної діяльності, в яких вони функціонують. В текстах використовуються також кліше, характерні для юридичної мови.

Об'єктивність подачі інформації забезпечується переважанням абсолютного теперішнього часу дієслова і пасивними конструкціями. Загальний характер інформації передається переважно семантикою підмета, де, поряд з іменниками юридичної тематики, поширені іменники і займенники з узагальнюючої семантикою (кожен, ніхто, всі громадяни та ін.) Характер інформації передається за допомогою дієслівних структур зі значенням модальності необхідності та можливості: не можуть, повинен здійснюватися, має право і т. п. Синтаксис юридичного тексту відрізняється повнотою структур, структури зі значенням умови і причини, причому ці значення доповнюються спеціальними мовними засобами (в разі, якщо, по причині і т. п.). Фразове дієслово зазвичай визначається як ідіоматичне поєднання дієслова і прийменника (cry over something), дієслова і відокремлюваної частки (run up the flag, run the flag up), дієслова і невідокремлюваної частки (run up a debt), або подвійного поєднання дієслова з часткою і приводом (face up to problems). Термін частка (particle) використовується переважно в роботах зарубіжних лінгвістів, в той час як у вітчизняному мовознавстві цей термін має інше значення, позначаючи клас службових слів. Тому в даній статті ми будемо використовувати термін постпозитивний компонент або, скорочено, постпозитив, який був запропонований Н.Н. Амосовой в роботі «Англійський переклад терміну». Фразові дієслова широко використовуються як в письмовому, так і в усному мовленні. Вони представлені в різних функціональних стилях, і є типовими і характерними сполученнями для сучасної англійської мови. Однак, в більшості робіт при семантичному опису фразових дієслів використовується традиційно пропонуване (як, наприклад, в тлумачних словниках) просте перерахування кількох десятків значень. З огляду на особливості функціонування фразових дієслів в англійській мові, можна сказати, що таке перерахування, в принципі, передбачає необмежену кількість значень. Ми також розглядаємо фразові дієслова як мовні одиниці з мотивованим значенням, на відміну від їх традиційного віднесення до немотивованих фразеологізмів. Утворення фразових дієслів носить закономірний характер, який базується на метафоричному переосмисленні значення постпозитивного компонента, що дозволяє класифікувати фразові дієслова з точки зору їх семантики. Використовуючи термінологію Лакофф і Джонсона, зв'язок між різними значеннями фразових дієслів можна розглядати як один із проявів так званої «орієнтаційної метафори», що грає значну роль у формуванні концептуальної системи людини. Також слід зазначити, що в когнітивному напрямку семантичні структури характеризуються по відношенню до знань про дійсність, обсяг яких необмежений. Семантичні структури відображають не тільки зміст ситуації, а й те, як організован і витлумачен цей зміст. У когнітивній моделі мови фразові дієслова займають не периферійне, а центральне місце, і більшість досліджень виділяє безліч різних переосмислених значень для кожного прийменника або постпозитивного компонента, не намагаючись пояснити те схематичне значення, яке їх об'єднує. Навпаки, в граматиці Р. Лангакера підкреслюється продуктивність

опису значення мовних одиниць за допомогою семантичної мережі, яка показує, що всі значення слова не випадкові і не довільні, а семантично пов'язані між собою. Таким чином, кожне значення може утворити одне або кілька нових, в кінцевому рахунку, що утворюють ланцюг (chain) або мережу (network) значень мовної одиниці. Слід зазначити, що ідея цепочечной організації значення плідно вивчалася і вітчизняними лінгвістами.

Таким чином, в семантичній структурі фразового дієслова можна виділити різні групи значень, які можуть бути як загальними так і термінами. Фразові дієслова отримали широке вживання в юридичних документах, однак, не отримали такого поширення як, наприклад, в мові ЗМІ. Причина цього є те, що такі дієслова виконують потрібну функцію в мові, завдяки стислості і в той же час великої виразності. Що ж стосується юридичних документів, то очевидно, що фразові дієслова в них не мають експресивного забарвлення. Мова документів не потребує яскравості і виразності. Тут функція фразового дієслова - вираз думки коротко та лаконічно.

Декусар Г. Г.
старший викладач
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ НЕМОВНОГО ПРОФІЛЮ

Мінливі реалії сучасного світу вимагають таких же змін в освітніх системах. Тому тема інновацій стає важливою для всієї системи освіти, що зокрема відноситься і до методів викладання іноземної мови. Нажаль, система освіти на даному етапі займає «наздоганяючу позицію» по відношенню до економіки, техніки, технологій, хоча освіта повинна прогнозувати майбутню діяльність спеціаліста та підготувати його до цієї діяльності [1]. Сучасна методика викладання іноземних мов пропонує нам широкий вибір концепцій навчання, методів та технологій – як традиційних так і новаторських. Розробники навчальних програм та педагоги віддають перевагу тим або іншим методам в залежності від цілей навчання, контингенту студентів, тривалості та інтенсивності навчального курсу та інших умов. При цьому кожен із методів навчання має свої переваги та недоліки, а успішність їх використання залежить від конкретних цілей та умов навчання. Потрібне оптимальне співвідношення традицій та інновацій, комплексне поєднання різноманітних технологій та методів викладання іноземної мови і для цього виникає необхідність використання комплексного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання впровадження інноваційних підходів у вищій школі активно досліджуються закордонними та вітчизняними вченими: В. Андрущенко, М. Артюшиною, Ю. Бистровою, І. Дичківською, В. Кременем, А. Кузьмінським, В. Луговим,